

Liite 6: ITÄ-SUOMEN KALALEADERIN TOIMINTASÄÄNNÖT

1. Tarkoitus ja toiminta-alue

Itä-Suomen Kalaleaderin tehtävänä on vaikuttaa positiivisesti elinkeinokalatalouden kehittymiseen sisävesialueella, lisätä järvikalastuksen mahdollisuuksia, kehittää kalastusmatkailua ja vastata osaltaan alan globaaleihin kehittymishaasteisiin sekä edesauttaa valtakunnallisten kehittämistavoitteiden saavuttamista.

Itä-Suomen Kalaleaderin toiminta-alue kattaa neljä maakuntaa: Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan. Toiminta-alueen suurimpia järviä ovat Saimaa, Pihlaja-vesi, Haukivesi, Puruvesi, Pyhäselkä, Pielinen, Höytiäinen, Kallavesi ja Puula sekä Rautalammin reitin Itäosan suurjärvet. Lisäksi alueeseen kuuluu lukuisa joukko pienempiä järviä ja muita vesistöalueita.

Itä-Suomen Kalaleader on Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen toimintaohjelman 2022–2027 tarkoittama paikallinen kalatalouden toimintaryhmä.

2. Toimintaperiaatteet

Itä-Suomen Kalaleader toimii Leader-periaatteiden mukaisesti:

- Toiminta on paikallislähtöistä. Paikalliset toimijat määrittelevät kalaleaderille sopivan toiminta-alueen, laativat alueelle kehittämisstrategian ja toteuttavat sitä aktiivimalla toimijoita ja rahoittamalla hankkeita kalatalousryhmälle myönnetystä julkisen rahoituksen rahoituskehiksestä.
- Rahoitettavat hankkeet valitsee (tarkoituksenmukaisuusharkinta) kolmikantaperiaatteen mukaisesti valittu kalajaosto. Kalajaostossa on edustettuna alueen asukkaat, yritykset, yhdistykset ja paikallinen julkinen hallinto.
- Toiminta kannustaa kokeilemaan uusia toimintatapoja.
- Toiminta kannustaa sektori- ja organisaatorajat ylittävään yhteistyöhön niin alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

3. Ryhmään liittyminen

Itä-Suomen Kalaleaderin toiminta on avoin kaikille ryhmän toiminnasta kiinnostuneille.

Itä-Suomen Kalaleaderin alueella toimii 10 Leader-ryhmää (rekisteröitynyttä yhdistystä), joiden edustajat muodostavat rungon Itä-Suomen Kalaleaderin seurantatehtävää hoitavalle seurantakokoukselle.

4. Hallinto

4.1. Hallinnoiva Leader-yhdistys

Hallinnoiva Leader-yhdistys

Itä-Suomen Kalaleaderia hallinnoi tällä hetkellä Rajupusu Leader ry, joka on yksi alueella toimivasta 10 Leader-ryhmästä. Yhdistyksen toimintaa johtaa kolmikantaperiaatteen mukaisesti koottu hallitus ja se toimii omien sääntöjensä ja hallinnollisten ohjeittensa mukaisesti. Rajupusu Leader ry yhdistyy Piällysmies ry:n kanssa uudeksi Leader-ryhmäksi tulevan EU-rahoituskauden alkaessa, todennäköisesti vuoden 2023 alussa. Yhdistymisen myötä Itä-Suomen Kalaleaderin hallinto tulee siirtymään yhdistyneelle yhdistykselle.

Tehtävät:

- päättää hakemisesta kalatalouden toimintaryhmäksi seuraavalle ohjelmakaudelle, allekirjoittaa tarvittavat hakemukset ja sopimukset, käsittelee ja vahvistaa kalajaoston antamat tarkoituksenmukaisuuslausunnot kokouksessaan ja seuraa kehittämisstrategian toteutumista;
- hakee Itä-Suomen Kalaleaderin toimintaan tarvittavan kuntarahaosuuden
- vastaa aktivaattorin esimiestehtävistä;
- nimeää kalajaoston jäsenet toiminta-alueen Leader-ryhmien maakunnallisten esitysten perusteella;
- toimii Itä-Suomen Kalaleaderin seurantakokouksen koollekutsujana ja puheenjohtajana.

4.2 Kalajaosto

Tehtävät

Itä-Suomen Kalaleader-strategian toimeenpanosta vastaa kalajaosto. Kalajaosto suunnittelee aktivointitoimia yhdessä aktivaattorin kanssa ja tuo uusia näkökulmia, toimintatapoja ja kehittämisideoita Itä-Suomen Kalaleaderin toimintaan sekä huolehtii siitä, että alueen osaajat ja huippuosaaminen saadaan mukaan kehittämistyöhön.

Kalajaosto käsittelee Itä-Suomen Kalaleaderille osoitetut rahoitushakemukset ja antaa niiden rahoittamisesta tarkoituksenmukaisuusharkintaan perustuvan lausunnon. Hanke viedään tiedoksi hallinnoivan Leader-ryhmän hallituksen kokoukseen.

Kalajaoston jäsenillä on vaitiolovelvollisuus salassa pidettävistä asioista ja kalajaoston toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota esteellisyyseikkoihin.

Kokoonpano ja kokouksiin liittyvät käytännöt

Kalajaostoon kuuluu 12 jäsentä ja neljä varajäsentä, jotka hallinnoiva Leader-ryhmä nimeää. Leader-ryhmät esittävät maakunnittain kalajaostoon kolme jäsentä ja yhden varajäsenen.

Kalajaostoon valitaan jokaisesta neljästä maakunnasta kolme varsinaista jäsentä, yksi jokaisesta ryhmästä:

1. kaupallinen kalastaja, kalankasvattaja tai -jalostaja tai kalastusmatkailuyrittäjä;
2. kalatalouden koulutuksen tai neuvonta-alan edustaja, yhdistyksen tai vesialueiden omistajan edustaja, verkostoitumisen tai yritystoiminnan asiantuntija;
3. Leader-ryhmän edustaja: hallituksen jäsen tai työntekijä.

Lisäksi ryhmässä on maakuntakohtaisesti valittu varajäsen, joka kutsutaan kokoukseen, jos joku varsinaisista jäsenistä on estynyt tulemasta kokoukseen. Jaoston kokoonpanossa pyritään huomioimaan kaikki edustajaryhmät tasapuolisesti.

Kalajaoston jäsenen toimikausi on kaksi vuotta ja yhtäjaksoinen enimmäisaika kalajaoston jäsenenä on kuusi vuotta. Kolmasosa kalajaoston jäsenistä on vuosittain erovuorossa.

Ohjelmakauden 2022–2027 kalajaoston ensimmäisessä kokouksessa arvotaan jokaisesta maakunnasta yksi erovuoroinen edustaja siten, että kahdesta ryhmästä tulee yksi erovuoroinen ja yhdestä ryhmästä kaksi erovuoroista.

Kalajaoston edustajien vaihtuvuuteen kannustetaan, jotta tietoisuus kalaleaderistä leviää mahdollisimman laajalle.

Kalajaosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Kalajaoston sihteerinä ja esittelijänä toimii aktivaattori.

Kalajaosto kokoontuu puheenjohtajan, tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan, kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään neljä hallituksen jäsentä sitä heiltä vaatii. Kokoukset pyritään pitämään eri puolilla toimialuetta.

Kalajaosto voi tarvittaessa kutsua kokouksiin eri alojen asiantuntijoita.

Kalajaoston kokous kutsutaan koolle vähintään seitsemän päivää ennen kokousta kalajaoston jäsenille sähköpostitse lähetettävällä kokouskutsulla. Tiedonkulun varmistamiseksi kalajaoston kokouskutsu lähetetään myös seurantakokouksen jäsenille tiedoksi.

Kalajaoston kokous voidaan pitää myös sähköpostikokouksena, etäkokouksena, tai muulla tavalla sähköisiä viestintävälineitä hyödyntäen. Pitkien etäisyyksien vuoksi, etäkokouksien järjestäminen on osa Itä-Suomen Kalaleaderin pyrkimystä toimia vastuullisesti ja ympäristötekijät huomioon ottaen.

Kalajaosto on päätösvaltainen, kun vähintään kuusi sen jäsenistä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna on läsnä. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänienemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide, vaaleissa arpa.

Kalajaoston jäsenten kokousmatkat korvataan valtion matkustussäännön mukaisesti. Kalajaoston yrittäjäjäsenille maksetaan kokouspalkkiot. Kokouspalkkioiden suuruuden päättää seurantakokous.

4.3. Seurantakokous

Tehtävät

Itä-Suomen kalatalousryhmän Seurantakokous seuraa kehittämisstrategian toteuttamista ja toteutumista, arvioi valittujen toimintamallien ja -tapojen toimivuutta ja ohjaa tarvittaessa kalatalousryhmän toiminnan kurssia kehittämisstrategian ja sääntöjen mukaisesti. Seurantakokous laatii ja vahvistaa Itä-Suomen Kalaleaderin toimintasäännöt.

Kokoonpano ja kokouksiin liittyvät käytännöt

Seurantakokoukseen kutsutaan toimialueen kaikkien Leader-ryhmien edustajat (10 kpl), ELY-keskuksen edustaja (1 kpl) sekä rahoittajien edustajat maakunnittain seuraavasti

- Pohjois-Savo: 1 edustaja seuraavista rahoittajatahoista: Ylä-Savon seuturahen johtokunta, SavoGrow Oy, Kalakukko ry tai Navitas Kehitys Oy
- Pohjois-Karjala: 1 edustaja seuraavista rahoittajatahoista: Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut, Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy tai Heinäveden kunta
- Etelä-Savo: kuntien keskuudestaan valitsema kuntaedustaja tai Mikkelin seudun kuntien seutuvaliokunnan edustaja (1 kpl)
- Etelä-Karjala: maakuntaliiton valitsema edustaja (1 kpl)

Lisäksi seurantakokoukseen kutsutaan sidosryhmien asiantuntijajäseniä esimerkiksi HoReCa-ketjusta, kuluttajaliitosta (kuluttajanäkökulma), kalaruokaketjusta tai alueella toimivista alan yhdistyksistä (esimerkiksi EkoCentria Pohjois-Savosta, Econeum Etelä-Savosta).

Seurantakokouksen koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii Itä-Suomen Kalaleaderia hallinnoivan Leader-ryhmän toiminnanjohtaja. Varapuheenjohtajan seurantakokous valitsee keskuudestaan. Seurantakokouksen sihteerinä toimii aktivaattori.

Seurantakokous kokoontuu puheenjohtajan, tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan, kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään neljä seurantakokouksen jäsentä sitä heiltä vaatii. Kokoukset pyritään pitämään eri puolilla toimialuetta.

Seurantakokous kutsutaan koolle vähintään seitsemän päivää ennen kokousta sähköpostitse lähetettävällä kokouskutsulla.

Seurantakokous on päätösvaltainen, kun vähintään kahdeksan jäsenistä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna on läsnä. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänienemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide, vaaleissa arpa.

Seurantakokouksen jäsenten kokousmatkat korvataan valtion matkustussäännön mukaisesti.

4.4. Toimialueen Leader-ryhmät

Itä-Suomen Kalaleaderin toiminta-alueella toimivat Leader-ryhmät seuraavat kalaleaderin toimintaa seurantakokouksen jäseninä.

Leader-ryhmät tiedottavat Itä-Suomen Kalaleaderin toiminnasta ja rahoitusmahdollisuudesta osana omaa viestintää.

Leader-ryhmien ja Itä-Suomen Kalaleaderin välinen yhteydenpito on säännöllistä mm. siksi, että Itä-Suomen Kalaleaderin kehittämisstrategia sisältää joitakin toimenpiteitä, jotka sopivat hyvin Leader-ryhmien rahoitettaviksi.

4.5 Aktivaattori

Aktivaattorin tehtävänä on koordinoita Itä-Suomen Kalaleader-strategian toteuttamista. Aktivaattori aktivoi alueen asukkaita ja muita toimijoita, tiedottaa, antaa hankeneuvontaa, seuraa hankkeiden toteutusta ja toimii kalajaoston esittelijänä ja sihteerinä sekä Seurantakokouksen sihteerinä.

Aktivaattori osallistuu lisäksi kalaleadereiden väliseen toimintaan sekä meri- ja kalatalousverkoston toimintaan.

Aktivaattori edistää toiminnallaan muista rahastoista ja rahoituskanavista haettavia, ryhmän strategiaa toteuttavia hankkeita.

Alueaktivaattorit

Aktivaattorin tueksi voidaan resurssien puitteissa nimetä kolmeen maakuntaan osa-aikaiset alueaktivaattorit, jotka hoitavat sidosryhmäyhteyksiä ja aktivoivat alueen asukkaita ja muita toimijoita omalta osaltaan.